

***Revised Syllabus of Courses of B.Com. Programme at Semester III
with Effect from the Academic Year 2017-2018***

***2 Ability Enhancement Courses (AEC)
2B * Skill Enhancement Courses (SEC) Group B***

7. Business Law - I

Course Objective:

- To provide a conceptual study about the framework of Indian Business Laws.
- To orient students about the legal aspects of business
- To familiarize the students with case law studies related to Business Laws of Semester III and IV.

Sr. No.	Modules	No. of Lectures
1	Indian Contract Act – 1872 Part -I	12
2	Indian Contract Act – 1872 Part -II	12
3	Special Contracts	12
4	The Sale Of Goods Act - 1930	12
5	The Negotiable Instruments (Ammended) Act 2015	12
Total		60

Sr. No.	Modules
1	Indian Contract Act – 1872 Part –I
	• Contract – Definition of Contract and Agreement, Essentials of Valid Contract, Classification of Contracts. • Offer and Acceptance – Rules of valid offer and acceptance, Counter offer, standing or open offer, distinguish between offer and invitation to offer. Concept of Communication and Revocation of offer and acceptance (sec. 3,5) • Capacity to Contract (S. 10-12) – Minor, Unsound Mind, Disqualified Persons. • Consideration (S. 2 & 25) – Concept and Importance of consideration, Legal rules of Consideration, Exceptions to the Rule, ‘No Consideration No Contract’(Ss. 25) Unlawful Consideration (S 23)
2	Indian Contract Act – 1872 Part –II
	• Consent (Ss.13, 14-18, 39.53, 55, 66)-Agreements in which consent is not free - Coercion, Undue Influence, Misrepresentation Fraud, Mistake. • Void Agreements (S. 24-30) – Concept, Void Agreements under Indian Contract Act. • Contingent Contract (S. 31), Quasi Contract (S.68-72), Concept of E-Contract& Legal Issues in formation and discharge of E- Contract. Concept of Performance of Contract (S 37) • Modes of Discharge of Contract, Remedies on breach of Contract.(73-75)
3	Special Contracts
	• Law of Indemnity & Guarantee (Ss. 124-125, Ss. 126-129, 132-147) – Concept, Essentials elements of Indemnity and Guarantee, Contract of Indemnity vs. Guarantee, Modes of Discharge of Surety. • Law of Bailment (S. 148, 152-154, 162, 172, 178, 178A, 179) – Concept, Essentials of Bailment, Kinds of Bailment, Rights and Duties of Bailor and Bailee • Law of Pledge – Concept, Essentials of valid Pledge, Lien - concept, Difference between Pledge and Lien, Rights of Pawnor & Pawnee.(Ss.173, 174, 177) • Law of Agency (Ss. 182-185, 201-209) – Concept, Modes of creation of Agency, Modes of termination of Agency, Rights& Duties of Principal and Agent.

4	The Sale Of Goods Act - 1930
	• Contract of Sale (S.2) – Concept, Essentials elements of contract of sale, Distinction between Sale and Agreement to sell (S.4) Distinguish between Sale and Hire Purchase Agreement, Types of Goods. Effects of destruction of Goods (Ss. 6,7.8), • Conditions & Warranties (Ss. 11-25 & 62, 63) – Concept, Distinguish between Conditions and Warranties, Implied Conditions & Warranties, Concept of Doctrine of Caveat Emptor –Exceptions. • Property – Concept , Rules of transfer of property (Ss. 18-26) • Unpaid Seller (Ss. 45-54, 55 & 56)- Concept, Rights of an unpaid seller, Remedies for Breach of contract of Sale (Ss. 55-61), Auction sale – Concept, Legal Provisions. (S. 64)
5	The Negotiable Instruments (Ammended) Act 2015
	• Negotiable Instruments – Concept (S13), Characteristics, Classification of Negotiable Instruments (Ss. 11, 12, 17-20, 42, 43, 104,134,135) Maturity of Instruments. • Promissory Note and Bill of Exchange (Ss. 4,5, 108-116)- Concept, Essentials of Promissory Note, Bill of Exchange (Ss. 4,5), Essential features of promissory note and Bill of exchange, Kinds Promissory note and Bill of exchange, Cheque (S.6)– Concept, Types & Crossing of Cheque, Distinguish between Bill of Exchange & Cheque, Dishonour of Cheque – Concept & Penalties (Ss. 138, 139,142) • Miscellaneous Provisions (S. 8-10, 22, 99-102, 118-122, 134-137) –Parties to Negotiable instruments Holder, Holder in due course, Rights & Privileges of Holder in due course, Payment in due course, Noting & Protest (99-104A)

SEMESTER – III REFERENCE BOOKS:

REFERENCES

1. Law of Contract: Avatar Singh, Eastern Book Company.
2. Merchantile Law: by M.C.Kucchal.
3. Business Law : N.D.Kapoor
4. The Law of Contract: An Outline by Dr. Nilima Chandiramani, Avinash Publications.
5. Law of Sale of Goods and Partnership: A Concise Study by Dr. Nilima Chandiramani, Shroff Publishers.
6. The Sale of Goods Act: P. Ramanatha Aiyar, University Book Agency.
7. The Negotiable Instruments Act: Bhashyam &Adiga, Bharat Law House.
8. The Negotiable Instruments Act: Avatar Singh, Eastern Book Company
9. Khergamvala on the Negotiable Instruments (Amendment)Act,2015,Lexis Nexis

PAPER PATTERN

S.Y.B.COM

SEMESTER III & IV

BUSINESS LAW PAPER I & II

(100 Marks Paper Per Semester)

- 1. Question paper to have Five Questions
(One from Each Module) 20 Marks Each**
- 2. All Questions to be Compulsory.**
- 3. Each Question to have Four Sub Questions of Ten Marks Each
(Students to answer any Two out of Four)**

***Revised Syllabus of Courses of B.Com. Programme at Semester IV
with Effect from the Academic Year 2017-2018***

Core Courses (CC)

7. Business Law II

Sr. No.	Modules	No. of Lectures
1	Indian Companies Act – 2013 Par T –I	12
2	Indian Companies Act – 2013, Par T –II	12
3	Indian Partnership Act – 1932	12
4	Consumer Protection Act, 1986 & Competition Act 2002	12
5	Intellectual Property Rights	12
Total		60

Sr. No.	Modules
1	Indian Companies Act – 2013 Par T –I
	• Company –Concept, Features, Role of Promoters (S. 2(69) S. 92), Duties and liabilities of the Promoter Effects of Pre-Incorporation contracts, Consequences of non-registration, and Lifting of Corporate Veil. • Classification of Companies Distinction between Private Company and Public Company, Advantages and disadvantages of Private company and Public Company. –Common Procedure for Incorporation of Company, • Memorandum of Association (MOA) & Article of Association(AOA) – Concept , Clauses of MOA, AOA- Contents, Doctrine of constructive notice, Doctrine of Ultra Vires, Doctrine of Indoor Management. • Prospectus – Concept, Kinds, Contents, Private Placement
2	Indian Companies Act – 2013, Par T –II
	• Member of a Company –Concept, Who can become a member, Modes of acquiring membership, Cessation of membership, Right & Liabilities of Members. • Director – Qualifications& Disqualification, Classification, Director Identification Number (DIN), Legal Position of Directors. • Meetings – Types, Legal Provisions of Statutory Meeting, Annual General Meeting, Extra-Ordinary Meeting, Board Meeting.
3	Indian Partnership Act – 1932
	• Partnership – Concept, Essentials, True Test of Partnership, Partnership Deed, Types of Partnership, Rights and Duties of Partners, Distinguish between Partnership & Hindu Undivided Family (HUF). • Dissolution – Concept, Modes of Dissolution, Consequences of Dissolution. • Limited Liability Partnership (LLP) 2008 – Concept, Characteristics, Advantages & Disadvantages, Procedure for Incorporation. • Extent of L.L.P.- Conversion of LLP, Mutual rights & duties of partners, Winding up of LLP, Distinction between LLP and Partnership.
4	Consumer Protection Act, 1986 & Competition Act 2002
	• Consumer Protection Act – Concept , Objects, Reasons for enacting the Consumer Protection Act, Definition of Consumer, Consumer Dispute, Complaint, Complainant, Defect, Deficiency, Consumer Dispute, Unfair Trade Practices, Goods and Services. • Consumer Protection Councils & Redressal Agencies – District, State & National. • Competition Act 2002 – Concept, Salient Features, Objectives & Advantages. • Abuse of Dominant Position, Competition Commission of India, Anti-Competition Agreements,

Sr. No.	Modules
5	INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS 12
	• Intellectual Property Right (IPR) – Concept, Nature, Introduction & background of IPR in India. • IPR relating to Patents – Concepts of Invention and discovery, Comparison (S2 (j)), Concept of Patents, General principles applicable to working of patented inventions, Term of Patent. Infringement of Patent Rights & Remedies. (Ss. 104-115) • IPR relating to Copyrights- Concept of Copyright (Ss. 14, 16, 54,) Concept of author and authorised acts, (S.2) Ownership of Copy right (S.17) Duration or term of Copy right. (S. 22-27), Original work and fair use, Rights of Copyright holder, Infringement of Copyrights & Remedies. (Ss. 51, 52) • IPR relating to Trademarks –Concept, Functions of Trade Mark, types, trademarks that cannot be registered, Registration of Trade Marks and rights of the proprietor of Trade Marks. Procedure for registration of Trade Marks., Infringement of Trademarks & Remedies.

SEMESTER – IV REFERENCE BOOKS:

REFERENCES

1. Guide to the Companies Act,2013 by A Ramaiya , Lexis Nexis.
2. Company Law by G.K.Kapoor.
3. Company Law by N.D.Kapoor.
4. Company Law by P.C. Tulsian.
5. Law and practice of Intellectual Property in India by Dr.Vikas Vashishth,Bharat Law House.
6. Law of Partnership along with Limited Liability Partnership by Avatar Singh , Eastern Book Company.
7. Laws Relating to Intellectual Property, Universal Law Publishing Co. Dr. B.L.Wadhera
8. Consumer Protection Law and Practice by Dr.V.K.Agarwal, Bharat Law House.
9. Competition Law by Avatar Singh, Eastern Book Company
10. Competition Law in India by T. Ramappa, Oxford University Press.
11. Intellectual Property Rights by Narayan.
12. Laws Relating to Intellectual Property, Universal Law Publishing Co. Dr. B.L.Wadhera

**PAPER PATTERN
S.Y.B.COM
SEMESTER III &IV**

BUSINESS LAW PAPER I & II

(100 Marks Paper Per Semester)

- 1. Question paper to have Five Questions
(One from Each Module) 20 Marks Each**
- 2. All Questions to be Compulsory.**
- 3. Each Question to have Four Sub Questions of Ten Marks Each
(Students to answer any Two out of Four)**

॥ सा विद्या या विमुक्तये ॥
युवक विकास मंडळ संचलित,
कला, वाणिज्य, विज्ञान महाविद्यालय भालावली (धारतळे)
मु.पो.-भालावली, ता.राजापूर, जि.रत्नागिरी.पिन-४१६७०२

वर्ग- द्वितीय वर्ष वाणिज्य
विषय- व्यावसायिक कायदे सत्र-०३ (पेपर-१)
अभ्यासक्रम

प्रकरण	घटकाचे/उपघटकाचे नाव	एकूण तासिका
१	भारतीय करार कायदा-१८७२ भाग -१ अ)करार-व्याख्या आणि ठराव, कायदेशीर कराराची आवश्यक लक्षणे करारांचे वर्गीकरण. ब)प्रस्ताव आणि स्वीकृती - प्रस्तावाच्या कायदेशीर अटी किंवा नियम,नवीन प्रस्ताव,खुला प्रस्ताव, प्रस्ताव व प्रस्तावाचे निमंत्रण यामधील फरक, प्रस्तावाचे संज्ञापन, प्रस्ताव रद्द करणे (कलम ३ व ५) क)करार पात्र व्यक्ती- (क-१०-१२):अज्ञान व्यक्ती, भ्रमिष्ट व्यक्ती, अपात्र व्यक्ती. ड)प्रतिफल (क २ आणि २५): प्रतीफलाची संकल्पना व महत्व, प्रतीफलाच्या कायदेशीर बाबी, नियमास अपवाद, प्रतिफल नाही करार नाही कलम - २५, बेकायदेशीर प्रतिफल.	१२
२	भारतीय करार कायदा-१८७२भाग-२ अ)संमती-(कलम १३,१४-१८,३९,५३,५५,६६) मुक्त संमती नसणारे करार, धाक किंवा जबरदस्ती, अनुचित प्रभाव, असत्य विधान, कपट ,चूक ब)व्यर्थ करार (कलम २३-३०) संकल्पना, भारतीय करार कायद्यानुसार व्यर्थ करार. क)घटनावलंबी करार (कलम - ३१) आभासी करार (क - ६८-७२) ई-करार संकल्पना आणि ई-करार निर्मिती व समाप्तीच्या कायदेशीर बाबी, कराराची कार्यक्षमता (कलम ३०) ड)करारांची समाप्ती : आभासी करारांवर उपाययोजना	१२
३	विशेष करार अ)नुकसान भरपाई व हमीचे करार(कलम १२४,१२५-१२९,१३२-१४७): संकल्पना नुकसान भरपाई व हमीच्या करारातील मुख्य घटक, नुकसान भरपाई करार व हमी यामधील फरक, हमीदाराची जबाबदारीतून मुक्तता . ब)निक्षेपाचे करार (कलम१४८,१५२-१५४,१६२,१७२,१७८,१७८अ,१७९)संकल्पना, निक्षेपाचे प्रकार व लक्षणे .निक्षेपदात्याचे व निक्षेपगृहीत्याचे हक्क व कर्तव्य. क)तारण कायदे : संकल्पना,तारणाच्या अटी,ग्राहकाधिकार संकल्पना,तारण व ग्रणाधिकार यामधील फरक,तारणगृहीत्याचे व तारणदात्याचे हक्क . ड)अभीकतृत्वाचे करार (कलम १८२-१८५,२०१-२०१९) संकल्पना,निर्मिती-, प्रतिनिधित्वाची समाप्ती, प्रमुखाची व प्रतिनिधीची कर्तव्ये व अधिकार .	१२

४	मालविक्री करार-१९३० अ)विक्री करार (कलम २) : संकल्पना,मालविक्री कराराची लक्षणे, विक्री व विक्री ठराव यातील फरक,विक्री ठराव व भाडे खरेदी ठराव यातील फरक,वस्तूंचे प्रकार, खराब /नष्ट झालेल्या वस्तूंचा परिणाम ब)अटी आणि आश्वासने (कलम ११-१५,६२-६३)संकल्पना,अटी व आश्वासने यातील फरक, गृहीत अटी व आश्वासने, ग्राहक सावधान,तत्व व त्याचे अपवाद. क)मालमत्ता: संकल्पना,मालाच्या मालकी हक्काचे हस्तांतर (कलम १८ -२६) ड)अदत्त विक्रेता (कलम ४५ -५४,५५,५६) संकल्पना, त्याचे हक्क,विक्री करार भंगाच्या उपाययोजना (क ५५-५६) लिलावाने विक्री- संकल्पना क कायदेशीर तरतुदी (कलम-६४)	१२
५	चलनक्षम दस्तऐवज कायदा अ)चलनक्षम दस्तऐवज: संकल्पना (क १३) वैशिष्ट्ये, वर्गीकरण (क- ११,१२,१७-२०,४२,४३,१०४,१३४,१३५) ब)वचनचिठ्ठी व हुंडी (कलम ४,५,१०८-११६) संकल्पना,लक्षणे, हुंडी (क ४ व ५) वचनचिठ्ठी व हुंडीची वैशिष्ट्ये, वचनचिठ्ठीचे प्रकार व हुंडीचे प्रकार (कलम ६) धनादेश संकल्पना व प्रकार, धनादेश व हुंडी यातील फरक, धनादेशाचे अनादरण, संकल्पना, व दंड (क. १३८,१३९,१४२) क)इतर तरतुदी (कलम. ८-१०,२२,९९-१०२,११८-१२२,१३४-१३७) : चलनक्षम दस्तऐवजातील पक्ष,चलनक्षम दस्तऐवजाचा यथानिधीकारक यथाविधीकारकांचे हक्क व विशेषाधिकार, वसुलीसाठी सादरीकरण, नोंदणी व नोंदणीचा दाखला (क.९९-१०४अ)	१२

॥ सा विद्या या विमुक्तये ॥
युवक विकास मंडळ संचलित,
कला, वाणिज्य, विज्ञान महाविद्यालय भालावली (धारतळे)
मु.पो.-भालावली, ता.राजापूर, जि.रत्नागिरी.पिन-४१६७०२

वर्ग- द्वितीय वर्ष वाणिज्य
विषय-व्यावसायिक कायदे
सत्र-०४ (पेपर-२)
अभ्यासक्रम

प्रकरण	घटकाचे/उपघटकाचे नाव	एकूण तासिका
१	भारतीय कंपनी कायदा-२०१३ भाग-१ अ)कंपनी-संकल्पना, वैशिष्ट्ये, प्रवर्तकांची भूमिका,कर्तव्ये व जबाबदाऱ्या, पूर्व निगमन करार परिणाम, नोंदणी न करण्याचे परिणाम आणि कंपनीचा सूत्रधार कोण. ब)कंपन्यांचे प्रकार- खाजगी कंपनी व सार्वजनिक कंपनी-फरक, खाजगी व सार्वजनिक कंपनीचे फायदे - तोटे, कंपनी स्थापनेची प्रक्रिया.कंपनीचे घटनापत्रक आणि नियमावली -संकल्पना, घटनापत्रक व नियमावलीतील मजकूर, रचनात्मक सूचनेचा सिद्धांत,अंतर्गत व्यवस्थापनाचा सिद्धांत, अधिकारबाह्य सिद्धांत. माहितीपत्रक-संकल्पना, समाविष्ट करण्याच्या बाबी, प्रकार, खाजगी स्थान.	१२
२	भारतीय भागीदारी कायदा-२०१३ भाग -२ अ)कंपनीचे सभासदत्व : संकल्पना, कंपनीचा सभासद कोण बनू शकतो. सभासदत्व प्राप्त करण्याचे मार्ग, कंपनीच्या सभासदत्वाचा लोप, कंपनी सभासदांचे हक्क व जबाबदाऱ्या ब)संचालक: संचालकांची पात्रता व अपात्रता, वर्गीकरण, संचालक ओळख नंबर, संचालकांचे कायदेशीर स्थान. क)स्थान : प्रकार, वैधानिक सभेच्या कायदेशीर तरतुदी, वार्षिक सर्वसाधारण सभा, विशेष सर्वसाधारण सभा, संचालकांच्या सभा.	१२
३	भारतीय भागीदारी कायदा १९३२ अ)भागीदारी-संकल्पना,वैशिष्ट्ये,भागीदाराची सत्य चाचणी,भागीदारी करार, भागीदारांचे प्रकार- भागीदारांचे हक्क व कर्तव्ये, भागीदारी आणि संयुक्त हिंदू कुटुंब व्यवसाय यामधील फरक ब)विसर्जन : संकल्पना, विसर्जनाच्या पद्धती,विसर्जनाचे परिणाम. क)मर्यादित दायित्व भागीदारी कायदा -२००८ : संकल्पना, वैशिष्ट्ये, फायदे व तोटे नोंदणी प्रक्रिया. ड)LLP च्या नुकसानीचे प्रमाण, LLP रुपांतर भागीदारांचे हक्क व कर्तव्ये, LLP चे समाप्तीकरण, LLP आणि भागीदारी संस्था यातील फरक.	१२

४	ग्राहक संरक्षण कायदा, १९८६ आणि स्पर्धा कायदा २००२ अ) ग्राहक संरक्षण कायदा: संकल्पना, उद्दिष्टे, ग्राहक संरक्षण कायद्याची अंमलबजावणी करण्याचे कारण, व्याख्या, ग्राहकांचे वादतक्रारी, दोष, कमतरता, अनुसूचित व्यापारी, प्रथा, वस्तू व सेवा. ब) ग्राहक संरक्षण मंडळे व तक्रारी दूर करणारी यंत्रणा, जिल्हा, राज्य व राष्ट्र . क) स्पर्धा कायदा २००२ : संकल्पना, वैशिष्ट्ये, उद्दिष्टे आणि फायदे. ड) प्रभावी स्थितीचा गैरवापर, भारतीय स्पर्धा आयोग, स्पर्धा विरोधी ठराव.	१२
५	बौद्धिक मालमत्ता हक्क अ) बौद्धिक मालमत्ता हक्क: संकल्पना, स्वरूप, ओळख आणि भारतातील पार्श्वभूमी ब) पेटंट संबंधात IPR, शोध व शोधून काढणे संकल्पना, तुलना (कलम २ (ज)) पेटंट संकल्पना, पेटंट शोधून काढण्यासाठी उपयोगी सर्वसामान्य तत्वे, पेटंटच्या अटी, पेटंट अधिकार व उपाय यांचे उल्लंघन (कलम १०४-११५) क) लेखाधिकार संबंधी IPR : संकल्पना (क. - १४, १६, ५४) लेखक व अधिकृत कायदे संकल्पना, (क. २) लेखाधीकाराची मालकी (क. १७), कालावधी (क. २२-२७), मुळ काम व योग्य वापर, लेखाधिकार धारकाचे लेखाधीकाराचे अधिकार व उल्लंघन. ड) IPR व्यापारचिन्हे: संकल्पना, कार्ये, प्रकार- नोंदविता येत नाहीत, नोंदणी व्यापारी चिन्ह, मालकाचे हक्क, नोंदणी पद्धती, व्यापारचिन्हे अधिकाराचे उल्लंघन व उपाय.	१२

वर्ग- द्वितीय वर्ष वाणिज्य
विषय - व्यावसायिक कायदे
सत्र-०३ - ०४
प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप

एकूण गुण :- १००

वेळ: ३ तास

सूचना :- १.सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२.प्रत्येक प्रश्नातील कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा .

प्र.१ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

अ)	(१०)
ब)	(१०)
क)	(१०)
ड)	(१०)

प्र.२ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

अ)	(१०)
ब)	(१०)
क)	(१०)
ड)	(१०)

प्र.३ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

अ)	(१०)
ब)	(१०)
क)	(१०)
ड)	(१०)

प्र.४ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

अ)	(१०)
ब)	(१०)
क)	(१०)
ड)	(१०)

प्र.५ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

अ)	(१०)
ब)	(१०)
क)	(१०)
ड)	(१०)